

направленное на стимулирование экономического роста, а также улучшение механизмов социальной поддержки населения, способствует увеличению благосостояния населения.

На основе исследования нами были выведены несколько рекомендаций.

– Следует продолжать меры, способствующие росту экономики, такие как инвестиции в ключевые отрасли, поддержка предпринимательства и стимулирование инноваций.

– Работать над механизмами социальной защиты, чтобы уверенно переносить последствия экономических и социальных изменений, особенно в условиях кризисов.

– Уделить внимание программам по трудоустройству и обучению населения, чтобы снизить зависимость от факторов, влияющих на объем услуг по трудоустройству.

Литература

1. Джонс Ч. И., Воллрат Д. Введение в теорию экономического роста = Introduction to Economic Growth. – М.: Издательский дом «Дело» РАНХиГС, 2018. – 296с.

2. Официальный сайт Бюро национальной статистики Агентства по стратегическому планированию и реформам Республики Казахстан // <https://stat.gov.kz>

Саттигулова А., Сарубаев Д. 2 курс (Қарағанды Бөкетов университеті)
Ғылыми жетекші – э.ғ.м., аға оқытушы Жакина Г.Е.

ЭКОНОМИКА САЛАЛАРЫНЫҢ ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯСЫ

Экономика салаларын цифрлық трансформациялау-өте қызықты және маңызды тақырып. Бұл үрдіс соңғы жылдары белсенді дамып келеді және бизнестің әртүрлі салаларына және жалпы экономикаға айтарлықтай әсер етеді.

Цифрлық трансформация-бұл кәсіпорындар мен экономика салалары қызметінің барлық аспектілерінде заманауи цифрлық технологиялар мен инновацияларды енгізу процесі. Ол дәстүрлі бизнес үлгілерін өзгертеді және бизнесті жүргізудің жаңа тәсілдеріне әкеледі. Цифрлық трансформацияның негізгі мақсаттарының бірі - кәсіпорындар мен салалардың тиімділігі мен бәсекеге қабілеттілігін арттыру. Цифрлық технологияның көмегімен көптеген процестер автоматтандырылады, оңтайландырылады және жеделдетіледі, бұл өндіріс шығындарын азайтуға және өнім немесе қызмет сапасын жақсартуға мүмкіндік береді.

Экономиканың әртүрлі салаларындағы цифрлық трансформацияның мысалдары:

1. Өндіріс: өндірісті басқару жүйелерін енгізу, роботтар мен автоматтандырылған жүйелерді пайдалану, Өндірісті бақылау және басқару үшін заттар интернетін қолдану.

2. Көлік және логистика: маршруттарды бақылау және оңтайландыру үшін GPS технологияларын пайдалану, логистикалық процестерді басқару жүйелерін құру, роботтар мен автоматты жүйелер арқылы қойма операцияларын автоматтандыру.

3. Қаржы: цифрлық төлем жүйелерін енгізу, онлайн-банкингті дамыту, қаржылық операциялардың қауіпсіздігі мен ашықтығын қамтамасыз ету үшін блокчейн-технологияларды пайдалану.

4. Сауда: электрондық коммерция үшін интернет-дүкендер мен платформалар құру, ассортиментті басқару және тұтынушылардың сұранысын болжау үшін деректер аналитикасын пайдалану.

5. Денсаулық сақтау: цифрлық денсаулық жазбаларын енгізу, телемедицина мен қашықтықтан кеңес беруді дамыту, ауруларды болжау және емдеуді оңтайландыру үшін деректер талдауын пайдалану.

Цифрлық трансформация жаңа технологияларды енгізуді ғана емес, сонымен қатар ұйымның менталитеті мен мәдениетін өзгертуді талап етеді. Табысты трансформацияның негізгі компоненттері қызметкерлерді оқыту және қайта даярлау, цифрлық дағдыларды дамыту және икемді ұйымдық құрылымды құру болып табылады.

Цифрлық трансформация бизнесті және жалпы экономиканы дамыту үшін жаңа мүмкіндіктер ашады. Ол кәсіпорындардың тиімділігін арттыруға, жаңа нарықтар мен бизнес модельдерін құруға, сондай-ақ адамдардың өмір сүру сапасын жақсартуға қабілетті. Сондықтан цифрлық трансформация экономика салаларының қазіргі дамуының ажырамас бөлігіне айналады.

Дүниежүзілік экономикалық форумның бағалауынша, өнеркәсіптің цифрлық трансформациясы бизнес пен қоғам үшін орасан зор әлеуетке ие және 2025 жылға дейін жаһандық экономикаға 30 триллион доллардан астам қосымша кіріс әкелуі мүмкін.

«Индустрия 4.0» термині оның негізін қалаушы К.Швабтың монографиясының арқасында 2016 жылы Давос экономикалық форумында кеңінен таралды. Дегенмен, сонау 2011 жылы Ганновер жәрмеңкесінің қорытындысы бойынша Германия үкіметі 2020 жылға қарай өнеркәсіптік инновациялар саласында әлемдік көшбасшылыққа қол жеткізуді көздейтін Германия Федеративтік Республикасының даму стратегиясының негізгі құрамдас бөлігі ретінде Индустрия 4.0-ті жариялады. Неміс өнеркәсіпшілерінің жоспарлары бойынша 2030 жылға қарай Германияда интернетке негізделген өнеркәсіптің бүкіл жүйесі жұмыс істейді.

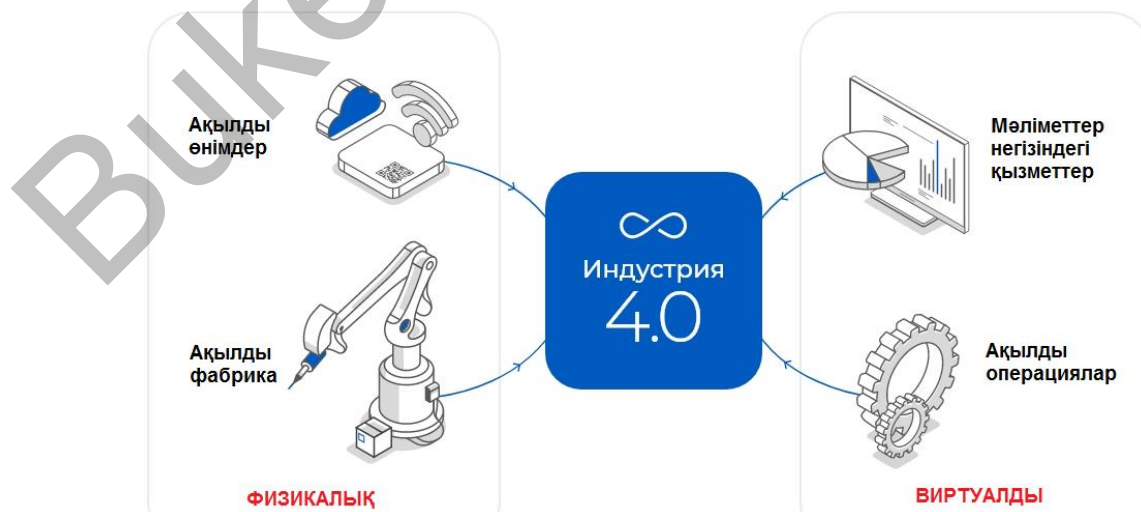
Қазақстанда Индустрия 4.0 және онымен байланысты цифрлық технологияларды дамыту ел Үкіметі үшін маңызды басымдық болып табылады. Қазақстан цифрлық экономика және өнеркәсіп саласындағы Орталық Азияның жетекші елдерінің бірі болуға ұмтылады.

"Цифрлық Қазақстан" бағдарламасы шеңберінде ел Үкіметі экономиканың түрлі секторларында цифрлық технологияларды дамыту және қолдану үшін қолайлы орта құруды ұсынады. Бағдарламаның негізгі бағыттарына заттар интернетін, жасанды интеллектті, үлкен деректерді және бұлтты есептеулерді дамыту кіреді.

Бағдарлама шеңберінде елорда Нұр-сұлтан және басқа да ірі қалаларды қоса алғанда, бүкіл ел бойынша инновациялық цифрлық кластерлер құру жоспары әзірленуде. Бұл кластерлерге экономиканың әртүрлі салаларында цифрлық технологияларды құру және енгізу бойынша жұмыс істейтін инновациялық стартаптар, ғылыми-зерттеу орталықтары және азық-түлік компаниялары кіреді.

Үкімет цифрлық экономиканы дамыту үшін халықаралық серіктестермен де белсенді ынтымақтасады. Мысалы, Қазақстан экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының (ЭЫДҰ) мүшесі болды және цифрлық экономика саласындағы халықаралық стандарттар мен саясаттарды әзірлеу жөніндегі жұмысқа белсенді қатысады.

Жалпы, Қазақстанда Индустрия 4.0 және цифрлық технологияларды дамыту ұлттық экономиканы жаңғыртуда, елдің өнімділігі мен бәсекеге қабілеттілігін жақсартуда, сондай-ақ жаңа жұмыс орындарын құруда және инвестициялар тартуда маңызды рөл атқарады.

Сурет 1. Индустрия 4.0 және оған қатысты цифрлық технологиялар

Қорытындылай келе цифрлық технологиялар қазірдің өзінде бүкіл әлемде өнеркәсіпті түрлендіруде және оларды жаһандық экономикаға толық көлемде енгізу өткендегі өнеркәсіптік революциялармен салыстырылатын өнімділікке әсер етеді. «Индустрия 4.0» өнімнің бүкіл өмірлік циклі бойынша құн тізбегін ұйымдастыру мен басқарудың жаңа деңгейі ретінде қарастырылады. Индустрия 4.0 енгізу АКТ жүйелерін қолданудан киберфизикалық жүйелерге дейінгі эволюциямен байланысты смарт индустрияны құруды білдіреді.

Әдебиеттер

1. Скаковский Л.Р. Зарубежный опыт в сфере создания современной цифровой экономики: выводы и уроки для Республики Казахстан// <http://isca.kz/ru/analytics-ru/2327>
2. Ревенко Н.С. Цифровая экономика США в эпоху информационной глобализации: актуальные тенденции //США – Канада: Экономика – Политика – Культура. – 2017. – №8.

Талап А.Н, Тушиева М.М, Самойлова А.К., 3 курс
(Карагандинский университет Букетова)
Научный руководитель – м.э.н., ст. преподаватель Перова Н.С.;
м.э.н. преподаватель Макалакова Б. М.

ЖЕНЩИНЫ В МАЛОМ И СРЕДНЕМ БИЗНЕСЕ: ВЫЗОВЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ РОЛЬ В КАЗАХСТАНЕ

В современном обществе женщины играют все более важную роль в различных сферах деятельности, включая малый и средний бизнес. Их предпринимательский дух, инновационные подходы и управленческие навыки вносят существенный вклад в экономическое развитие и социальное благополучие. Женщины играют все более значимую роль в развитии малого и среднего бизнеса в Казахстане. Этот процесс поддерживается как государственными инициативами, так и активным участием женщин в предпринимательской сфере. Важно отметить не только вклад женщин в экономическое развитие страны, но и их влияние на социальные и культурные аспекты общества.

В последние годы правительство Казахстана активно проводит политику по стимулированию женского предпринимательства. Это выражается в создании программ финансовой поддержки, образовательных и консультационных инициатив. Женщины получают доступ к кредитам, грантам и другим формам финансирования для развития своих бизнесов. Кроме того, проводятся обучающие курсы, тренинги и семинары, направленные на повышение навыков ведения бизнеса и управления.

Развитие женского бизнеса в Казахстане представляет собой важный аспект экономического и социального развития страны. В последние годы наблюдается рост числа женщин, основывающих и успешно управляющих собственными предприятиями в различных секторах экономики. Ниже представлены данные о развитии женского бизнеса:

Данные за 2020 год подтверждают значительный вклад женщин в малый и средний бизнес в Казахстане. С 28,3% предприятий, возглавляемых женщинами, и 31,4% рабочих мест, созданных в этом секторе, их влияние на экономику страны невозможно недооценить. Более того, их предприятия способствуют приблизительно 14,6% ВВП, что является важным фактором для экономического роста.

Этот тренд отражает не только расширение экономических возможностей женщин, но и важный шаг в направлении достижения гендерного равенства и сокращения бедности и безработицы среди женщин. Успех женских предприятий в Казахстане свидетельствует о необходимости и ценности активной политики поддержки и стимулирования женского предпринимательства в стране.

В настоящее время в Казахстане существует ряд государственных программ и инициатив, направленных на поддержку женского предпринимательства. Они реализуются через такие